

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. D. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek M. D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 31 stycznia 2013 r. do 29 września 2014 r. oraz od 4 listopada 2014 r. do 31 października 2016 r. oraz określił miesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzasadnieniu wskazał, że w związku z wnioskiem o weryfikację okresu podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu w celu wypłaty zasiłku chorobowego z tytułu wykonywania umowy o pracę M. D. u płatnika składek M. D. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Ł. przeprowadził postępowanie wyjaśniające i na podstawie zebranego materiału wydał decyzję o niepodleganiu do ubezpieczeń społecznych M. D. jako pracownika od 20 czerwca 2016 r. 20 stycznia 2017 r. M. D. złożyła odwołanie od decyzji z 7 grudnia 2016 r. W powyższej sprawie 26 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydał wyrok oddalający odwołanie.

Na podstawie zeznań świadków, którzy zeznawali w powyższej sprawie Inspektorat powziął wątpliwości co do pomocy S. D. przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez swoją żonę M. D.. W związku z powyższym Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Ł. skierował wniosek o przeprowadzenie kontroli u płatnika składek na tę okoliczność.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. 12 marca 2018 r., 21 marca 2018 r., 28 marca 2018 r., przeprowadził postępowanie kontrolne w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Analiza dokumentów zgromadzonych przez Zakład w aktach sprawy wykazała, że na podstawie wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej M. D. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 3 lipca 2012 r. do 29 września 2014 r. oraz od 4 listopada 2014 r. do nadal. Z zeznań K. G. do protokołu kontroli z 21 marca 2018 r. wynika, że przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej jest przede wszystkim wypożyczanie/wynajem urządzeń rekreacyjno-sportowych oraz usługi fryzjerskie. Z zeznań wynika, że usługami fryzjerskimi zajmuje się M. D., natomiast od 31 stycznia 2013 r. wypożyczaniem/wynajmem urządzeń rekreacyjno-sportowych zajmuje się w głównej mierze S. D.. Dodatkowo K. G. zeznał, że podstawą do prowadzenia działalności gospodarczej (...) w imieniu płatnika przez S. D. jest udzielone mu pełnomocnictwo z 30 stycznia 2013 r. Zgodnie z przedstawionymi do kontroli dokumentami S. D. miał udzielone pełnomocnictwo do prowadzenia w imieniu M. D. działalności gospodarczej, w tym do sprzedaży i zakupu asortymentu potrzebnego do prowadzenia działalności, wystawiania i podpisywania faktur, a także do występowania przed wszelkimi urzędami, organami administracji rządowej i samorządowej, bankami i innymi osobami prawnymi oraz fizycznymi we wszystkich sprawach z tym pełnomocnictwem związanych do składania i odbioru w imieniu M. D. wszelkich pism, podań, oświadczeń, odbioru korespondencji oraz do innych czynności niezbędnych w realizacji niniejszego pełnomocnictwa.

Taki szeroki zakres pełnomocnictwa powoduje, że pełnomocnik może wykonywać działalność gospodarczą w imieniu płatnika. Zdaniem Inspektoratu miało to miejsce w przypadku S. D., ponieważ prowadził ją w imieniu małżonki.

Z zeznań K. G. wynika, że główną intencją w/w pełnomocnictwa było umożliwienie S. D. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej pod nieobecność M. D. spowodowaną między innymi niezdolnością do pracy z powodu chorób, ciąży i macierzyństwa. Osoba reprezentująca płatnika składek zeznała, że od 31 stycznia 2013 r. S. D. wystawiał w imieniu firmy (...) M. D. faktury, rachunki, zawierał umowy kupna-sprzedaży, zawierał polisy ubezpieczeniowe, dokonywał wpłat podatków do Urzędu Skarbowego oraz wpłat składek na ubezpieczenia społeczne,

zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Dodatkowo także w imieniu płatnika składek zawierał umowy o pracę i umowy cywilnoprawne, dokonywał wypłat należnych wynagrodzeń oraz nadzorował pracę zatrudnionych osób. Z zeznań wynika, że pod nieobecność M. D. de facto S. D. prowadził w imieniu płatnika składek działalność gospodarczą (...). Jedynymi osobami upoważnionymi do reprezentowania w/w firmy i podpisywania dokumentów od 30 stycznia 2013 r. była jako prowadząca w/w działalność M. D. oraz S. D. jako pełnomocnik. K. G. zeznał, że firma (...) w zakresie wypożyczania/wynajmu urządzeń rekreacyjno-sportowych prowadzi działalność o charakterze sezonowym. Największa ilość zamówień na w/w sprzęt występuje od początku czerwca do końca września danego roku. W pozostałych miesiącach wypożyczenia sprzętu mają charakter incydentalny.

Na podstawie dokumentów zewidencjonowanych w systemie informatycznym Zakładu ustalono, że jako osoba prowadząca działalność gospodarczą zgłosiła się skarżąca do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 3 lipca 2012 r. do 29 września 2014 r. oraz od 4 listopada 2014 r. do nadal.

Jak wynika z danych będących w posiadaniu Wydziału (...) i Składek wynika, że od 11 lutego 2015 r. do 10 września 2015 r. M. D. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 11 września 2015 r. do 8 września 2016 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 15 lutego 2017 r. do 24 kwietnia 2017 r. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 25 kwietnia 2017 r. do 23 kwietnia 2018 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 24 kwietnia 2018 r. do nadal M. D. ponownie jest niezdolna do pracy z powodu ciąży.

Analiza zapisów znajdujących się na indywidualnym koncie S. D. jako osoby ubezpieczonej wykazała, że od 1 sierpnia 2009 r. do 30 grudnia 2012 r. pod nazwą (...). Ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem było prowadzenie wesołych miasteczek i parków rozrywki, organizowanie różnych atrakcji rozrywkowych i rekreacyjnych, takich jak: zjazdy wodne, gry, pokazy, wystawy tematyczne i imprezy plenerowe. Dodatkowo z analizy wynika, że od 12 lipca 2013 r. do 18 lipca 2013 r. S. D. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna nie pobierająca zasiłku dla bezrobotnych, a od 1 listopada 2016 r. jest zgłoszony jako pracownik przez płatnika P. G..

Należy zwrócić uwagę na fakt, że pełnomocnictwo do prowadzenia w imieniu płatnika składek zostało udzielone Panu S. D. po miesiącu od zawieszenia prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej (...), notabene o takim samym profilu.

Praktycznie od lutego 2015 r., z wyłączeniem okresu od 9 września 2016 r. do 14 lutego 2017 r. M. D. jest niezdolna do pracy z powodu ciąży, lub zasiłków macierzyńskich.

Czynności wykonywane przez S. D. przyczyniały się do powstawania większych dochodów z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, chociażby poprzez zmniejszenie kosztów, które poniosłaby zgłaszając pełnomocnika do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu współpracy. Zgłoszenie osoby współpracującej do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych powodowałoby duże wydatki.

Inspektorat stwierdził, że pomoc S. D. w prowadzonej przez M. D. pozarolniczej działalności gospodarczej ma charakter stały i przyczynia się wzrostu przychodu. Zatem rodzi to obowiązek ubezpieczeń jako osoby współpracującej.

/decyzja – k. 21 – 26 akt ZUS/

M. D. w dniu 26 lipca 2018 r. złożyła odwołanie od w/w decyzji i wniosła o jej uchylenie. W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że mąż jedynie wspierał ją w prowadzonej działalności gospodarczej na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa: podpisywał określone dokumenty, okazjonalnie spotykał się z klientami lub towarzyszył w spotkaniach. Jego czynności nie miały jednak istotnego ciężaru gatunkowego, ponieważ to Marga D. była organizatorem prowadzonej działalności gospodarczej.

/odwołanie – k. 3 – 6/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 czerwca 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumenty wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie – k. 7 – 11/

Na rozprawie w dniu 4 marca 2019 r. zainteresowany przyłączył się do odwołania wnioskodawczyni, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od obu stron.

/protokół rozprawy – 01:23:47 – 01:26:55 – płyta CD – k. 40/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. z wykształcenia jest technikiem fryzjerstwa. Po ukończeniu szkoły pracowała jako fryzjer w różnych firmach.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Następnie M. D. rozpoczęła własną działalność gospodarczą. Od dnia 3 lipca 2012 r., a następnie po wznowieniu od 4 listopada 2014 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą M. D. (...). Pełnomocnikiem firmy od stycznia 2013 r. jest mąż wnioskodawczyni S. D.. Zakres pełnomocnictwa obejmuje: prowadzenie w imieniu płatnika składek wymienionej działalności gospodarczej w tym do: sprzedaży i zakupu asortymentu potrzebnego do prowadzenia działalności, oraz wystawiania i podpisywania faktur, a także do występowania w jej imieniu przed wszelkimi urzędami, organami administracji rządowej i samorządowej, bankami i innymi osobami prawnymi oraz fizycznymi we wszystkich sprawach z tym pełnomocnictwem związanych: składania i odbioru w moim imieniu wszelkich pism, podań, oświadczeń, odbioru korespondencji oraz do innych czynności niezbędnych w realizacji niniejszego pełnomocnictwa.

/bezsporne, wypis z (...) k.1 akt ZUS, /

Na prowadzenie działalności gospodarczej wnioskodawczyni wynajmowała lokal od Urzędu Gminy i wykonywała usługi fryzjerskie. Obecnie nie wynajmuje lokalu na usługi fryzjerskie i nie prowadzi usług fryzjerskich. Przedmiotem działalności jest głównie wynajem urządzeń rekreacyjno-sportowych: trampolin, zamków dmuchanych.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Skarżąca zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 3 lipca 2012 r. do 29 września 2014 r. oraz od 4 listopada 2014 r. do nadal. /bezsporne/

M. D. od 11 lutego 2015 r. do 10 września 2015 r. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 11 września 2015 r. do 8 września 2016 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 15 lutego 2017 r. do 24 kwietnia 2017 r. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 25 kwietnia 2017 r. do 23 kwietnia 2018 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 24 kwietnia 2018 r. do 6 października 2018 r. M. D. ponownie była niezdolna do pracy z powodu ciąży. Obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim. /bezsporne, zestawienie świadczeń – k. 18/

Decyzją z dnia 7 grudnia 2016 r. ZUS I Oddział w Ł. stwierdził, że M. D. (żona świadka D. D.) jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 20 czerwca 2016 r. Odwołanie od w/w decyzji złożyła M. D. i Sąd Okręgowy w sprawie VIII U 375/17 wyrokiem z dnia 26 lipca 2017 r. oddalił odwołanie skarżącej i zasądził od M. D. na rzecz organu rentowego kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. /wyrok – k. 144 w aktach VIII U 375/17, zeznania świadka D. D. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:33:54 – 00:56:41, 00:57:54 – 01:01:55, 01:02:48 – 01:12:14 – płyta CD – k. 40/

Ubezpieczony S. D. z wykształcenia jest technikiem mechanikiem. Pracował jako wulkanizator przy samochodach ciężarowych. Był także zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży i sprzedawał opony.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Następnie ubezpieczony S. D. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą S. D. (...) od 1 sierpnia 2009 r. do dnia jej zawieszenia tj. do 31 grudnia 2012 r. Działalność została wykreślona w dniu 4 grudnia 2014 r. Przedmiotem działalności była działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki, organizowanie różnych atrakcji rozrywkowych i rekreacyjnych, takich jak: zjazdy wodne, gry, pokazy, wystawy tematyczne i imprezy plenerowe.

/wypis z (...) k. 6, k. 7 akt ZUS/

Od 12 lipca 2013 r. do 18 lipca 2013 r. S. D. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, a od 1 listopada 2016 r. jest zatrudniony w firmie (...) – truck. Zajmuje się sprzedażą opon i usług z tym związanych.

/bezsporne, zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Od 2009 r. płatnik składek M. D. i S. D. są małżeństwem.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Początkowo po ślubie nie mieli wspólnego adresu zameldowania, ale od kilku lat mają ten sam adres w miejscowości C..

/zeznania świadka K. G. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:07:47 – 00:33:54 – płyta CD – k. 40/

Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe i nie mają rozdzielności majątkowej. Mają trójkę dzieci: córkę I. urodzoną we wrześniu 2015 r., córkę N. urodzoną w kwietniu 2017 r. oraz syna T. urodzonego (...) Wnioskodawca pomagał i pomaga w wychowaniu i opiece nad dziećmi.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

W ramach prowadzonej działalności wnioskodawczyni zajmuje się obecnie sezonowym wynajmowaniem urządzeń rekreacyjnych dla dzieci: trampolin, „dmuchańców”. Urządzenia do prowadzenia działalności oraz samochód do przewozu sprzętu wnioskodawczyni przejęła na zasadzie użyczenia od S. D., po zakończeniu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25, zeznania świadka D. D. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:33:54 – 00:56:41, 00:57:54 – 01:01:55, 01:02:48 – 01:12:14 – płyta CD – k. 40/

Od 30 stycznia 2013 r. S. D. jest pełnomocnikiem żony w firmie (...). W ramach pełnomocnictwa S. D. wystawia rachunki, faktury, zatrudnia pracowników, wypłaca wynagrodzenie pracownikom, ma uprawnienia do korzystania z konta firmowego, zawiera polisy ubezpieczeniowe, dokonał zakupu samochodów na firmę żony niezbędnych do przewożenia sprzętu i zabawek, wydaje polecenia pracownikom, kontaktuje się z biurem rachunkowym.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25, zeznania S. D. z dnia 12 lipca 2017 r. w sprawie VIII U 375/17 – 00:58:51 – 01:22:33 – płyta CD – k. 122, zeznania świadka K. G. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:07:47 – 00:33:54 – płyta CD – k. 40, zeznania świadka D. D. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:33:54 – 00:56:41, 00:57:54 – 01:01:55, 01:02:48 – 01:12:14 – płyta CD –

k. 40, umowa sprzedaży – akta kontroli ZUS, rachunki – akta kontroli ZUS, polisa – k. 115 – 119 akt kontroli ZUS, faktury – akta kontroli ZUS/

Pomimo nieobecności M. D. w firmie z powodu niezdolności do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży oraz w okresie przebywania na zasiłkach macierzyńskich po urodzeniu dzieci działalność gospodarza wnioskodawcy była i jest nieprzerwanie prowadzona. Wszelkie czynności związane z jej prowadzeniem wykonuje pełnomocnik firmy (...).

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25, zeznania świadka K. G. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:07:47 – 00:33:54 – płyta CD – k. 40, zeznania świadka D. D. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:33:54 – 00:56:41, 00:57:54 – 01:01:55, 01:02:48 – 01:12:14 – płyta CD – k. 40/

Działalność gospodarcza wnioskodawcy jest sezonowa i przynosi rocznie dochód w wysokości od 20.000 zł do 40.000 zł.

/zeznania ubezpieczonego S. D. z dnia 19 listopada 2018 r. – 00:02:12 – 00:34:10, 00:35:35 – 00:52:16, 00:52:45 – 00:58:03 – płyta CD – k. 25/

Dochody firmy co roku są wyższe. /zeznania świadka K. G. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:07:47 – 00:33:54 – płyta CD – k. 40/

Sprawy księgowe płatnika składek prowadzi biuro rachunkowe prowadzone przez K. G..

/zeznania świadka K. G. z dnia 4 marca 2019 r. – 00:07:47 – 00:33:54 – płyta CD – k. 40/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań świadków, a także zeznań zainteresowanego.

Tak naprawdę stan faktyczny pomiędzy stronami nie był sporny. Fakt, że zainteresowany S. D. pomagał swojej żonie przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej nie budzi wątpliwości. Jasno wynika to z zeznań zainteresowanego oraz świadków.

Sporna jest natomiast forma tej pomocy czy zainteresowany pomagał swojej żonie w ramach pomocy rodzinnej czy też ta pomoc miała stały charakter i stanowiła współpracę przy działalności gospodarczej.

Sąd odmówił wiarygodności w niniejszej sprawie jedynie zeznaniom zainteresowanego co do faktu, że do 2017 r. nie mieszkał on wspólnie z żoną albowiem przeczy temu zebrany w sprawie materiał dowodowy, chociażby zeznania świadka K. G., z których wynika, że tylko na początku prowadzenia działalności przez M. D. – wnioskodawcy i zainteresowany mieli różne adresy zameldowania. Nadto sam zainteresowany zeznał, że cały czas wspólnie z żoną opiekował i opiekuje się dziećmi a więc trudno przyjąć, że mieszka gdzie indziej niż żona i dzieci.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz.1778) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi z zastrzeżeniem art. 8 i 9.

Ponadto jak stanowi art. 11 ust. 2 dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

W myśl art. 8 ust. 11 analizowanej ustawy, za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz zleceniobiorcami, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

W zakresie wyliczania podstawy wymiaru składek należy wskazać, iż jak stanowi art. 18 ust. 8 w/w ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Zgodnie zaś z art. 20 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10 (ust. 3).

W myśl zaś art. 36 ust. 1 ustawy systemowej każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Stosownie do treści art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 marca 2009 r., podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 75% przeciętnego wynagrodzenia. Składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna.

W myśl obowiązującej od dnia 1 czerwca 2004 r. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.), obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę opłacają osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zainteresowany oraz wnioskodawczyni są małżeństwem od 2009 r. i ubezpieczony pomagał żonie przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej od stycznia 2013 r. tj. od udzielenia mu przez żonę pełnomocnictwa. Zdaniem Sądu niewątpliwym jest, że pomoc świadczona przez ubezpieczonego nie była tylko pomocą rodzinną, ale miała ona charakter stały i tak naprawdę S. D. współpracował ze swoją żoną M. D. przy prowadzeniu działalności gospodarczej (a nawet można powiedzieć, że w okresie jej choroby samodzielnie prowadził tą działalność).

Warunkiem, jaki jest konieczny do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, jest zaliczenie tej osoby do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Za osobę tę może być uznana tylko osoba, którą poza łączącym ją z prowadzącym działalność gospodarczą pokrewieństwem, pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym – które to warunki niewątpliwie w przedmiotowej sprawie były spełnione pomiędzy ubezpieczonym a płatnikiem.

Przy określeniu prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego należy brać pod uwagę następujące okoliczności: wspólny adres zamieszkania (a czasami i zameldowania), prowadzenie wspólnego budżetu domowego, współpraca w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Tym samym przyjąć należy, że współpracujący to członkowie najbliższej rodziny, pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą prowadzącą działalność gospodarczą,

przyczyniający się do prowadzenia działalności, działający na rzecz i w imieniu osoby prowadzącej działalność, zaangażowane w prowadzenie tej działalności.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną był fakt, że małżeństwo M. D. i S. D. pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym i we współwłasności majątkowej. Jak wskazuje judykatura, ocena, czy osoba pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym zależy od okoliczności konkretnego przypadku, przy czym sam fakt wspólnego zamieszkiwania nie może tu mieć decydującego znaczenia. Cechami charakterystycznymi dla prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego może być udział i wzajemna ścisła współpraca w załatwianiu codziennych spraw związanych z prowadzeniem domu, niezarobkowanie i pozostawanie w związku z tym na całkowitym lub częściowym utrzymaniu osoby, z którą się gospodarstwo domowe prowadzi, a wszystko to ma być dodatkowo uzupełnione cechami stałości, które tego typu sytuację charakteryzują (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 lutego 2013 roku, sygn. akt III AUa 511/12, LEX 1286463).

Kwestią sporną, poddaną ocenie Sądu Okręgowego, było więc jedynie ustalenie, czy stosunek prawny łączący ubezpieczonego i płatnika w okresie od dnia 31 stycznia 2013 r. spełniał kryterium uznania go za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Przeprowadzone zaś w tym kierunku postępowanie dowodowe doprowadziło Sąd Okręgowy do przekonania, że ubezpieczony w spornym okresie współpracował z płatnikiem przy prowadzeniu przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej, a nie tylko pomagał w ramach sporadycznej pomocy rodzinnej. Wnioskodawczyni od 11 lutego 2015 r. do 10 września 2015 r. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 11 września 2015 r. do 8 września 2016 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 15 lutego 2017 r. do 24 kwietnia 2017 r. była niezdolna do pracy z powodu ciąży, od 25 kwietnia 2017 r. do 23 kwietnia 2018 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 24 kwietnia 2018 r. do 6 października 2018 r. M. D. ponownie była niezdolna do pracy z powodu ciąży. Natomiast obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim. Co oznacza, że gdyby nie praca S. D., bardzo dobrze obeznanego z tego typu działalnością to firma nie mogłaby w ogóle funkcjonować z uwagi na nieobecność wnioskodawczyni.

Podkreślić należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, iż za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej, powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych uznać należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. Ocena, czy w konkretnej sytuacji pomoc świadczona przez małżonka może być uznawana za współpracę w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowiącą w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 tej ustawy podstawę do objęcia tej osoby obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowymi, wymaga uprzednich ustaleń faktycznych co do charakteru i rodzaju tych czynności (wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2008 r., II UK 286/07, pub. OSNP 2009/17-18/241).

Za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń: emerytalnego i rentowych uznać można tylko taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. Takie rozumienie współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej odpowiada bowiem celom ustawy systemowej wyrażającym się przymusem ubezpieczenia, na zasadzie równości, wszystkich zarobkujących własną pracą, niezależnie od podstawy jej świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lutego 2012 r., III AUa 1581/11, pub. OSA 2013/8/108-120, podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 września 2012 r., III AUa 445/12, LEX 1220774).

Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 stycznia 2009 roku, sygn. akt II UK 134/08 (pub. OSNP 2010/13-14/170, OSP 2011/4/37) określił cechy konstytutywne pojęcia "współpraca przy działalności gospodarczej", o której mowa w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że są nimi występujące łącznie: a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego, b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej, c) stabilność i zorganizowanie oraz d) znaczący czas

i częstotliwość podejmowanych robót (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UK 315/09).

Ustawa systemowa nie zawiera legalnej definicji "współpracy przy prowadzeniu działalności", a przy interpretacji tego sformułowania, nie można abstrahować od obowiązków małżonków, wynikających z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także od ratio objęcia współpracowników obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, jakim jest jak najszersze zabezpieczenie obywateli na wypadek wystąpienia ryzyk ubezpieczeniowych, co jednak nie prowadzi do konstatacji, że, w każdej sytuacji wykonywania określonego zadania, (pracy) przez małżonka osoby prowadzącej działalność gospodarczą, na rzecz małżonka-przedsiębiorcy, dla celów prowadzonej przez niego działalności, musi i może być kwalifikowana jako współpraca przy prowadzeniu tej działalności, wymagająca objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Oceniając pod kątem powyższych przesłanek zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy uznał, że pozwala on na przyjęcie, iż ubezpieczony współpracował przy prowadzeniu działalności gospodarczej żony w spornym okresie. Podejmowane przez niego w tym okresie czynności dotyczące pomocy w prowadzeniu działalności gospodarczej płatnika składek miały istotne znaczenie, były z nią bezpośrednio związane, a także miały charakter stały i systematyczny. Nie stanowiły one jedynie pomocy sporadycznej. Dokonując takiego ustalenia Sąd miał na uwadze fakt wykonywania przez skarżącego czynności związanych z działalnością gospodarczą jego żony. Sąd ustalił także, że współpraca ta była wykonywana w znaczącym wymiarze i systematycznie, miała także istotne znaczenie dla przychodów prowadzonej przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej oraz znaczący ciężar gatunkowy. Gdyby nie praca wnioskodawcy działalność w okresie niezdolności do pracy czy zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonej w ogóle nie mogłaby być prowadzona. Świadkowie bowiem w sposób spójny, zbieżny i wiarygodny wskazywali, iż ubezpieczony swoje obowiązki wykonuje w sposób stały, a więc sposób istotny uczestniczy w wykonywaniu działalności gospodarczej żony. Tym samym wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w ramach działalności gospodarczej jego żony jest stałe, stanowi codzienną pracę (zatem powtarzaną ze stałą częstotliwością w określonych godzinach). W trakcie nieobecności wnioskodawczynie to zainteresowany zarządza firmą.

Należy wskazać, że w toku postępowania ustalono, że M. D. i S. D. prowadzą wspólne gospodarstwo domowe, fakt, że na początku prowadzenia przez wnioskodawczynię miała ona z mężem S. D. inny adres zameldowania nie ma tak naprawdę większego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu istota prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego nie sprowadza się jedynie do wspólnego zamieszkiwania, a oznacza przede wszystkim wspólne zaspokajanie potrzeb życiowych, czyli ścisłą współpracę w załatwianiu bieżących spraw związanych z codziennym funkcjonowaniem rodziny. Powyższe z całą pewnością miało miejsce w przypadku wnioskodawczynie i zainteresowanego. Pozostają oni we wspólności małżeńskiej, wspólnie opiekują się trójką swoich dzieci i faktycznie wspólnie zaspokajają bieżące potrzeby i pozostają w ścisłej więzi ekonomicznej, co znajduje odzwierciedlenie chociażby w tym, że S. D. ma bardzo szeroki zakres pełnomocnictwa przy prowadzeniu firmy żony oraz ma dostęp do konta firmowego żony.

W konkluzji stwierdzić należy, że organ rentowy zasadnie stwierdził w zaskarżonej decyzji, że ubezpieczony od dnia 31 stycznia 2013 r. do 29 września 2014 r. oraz od 4 listopada 2014 r. do 31 października 2016 r. podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez płatnika.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pkt 1 wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w pkt 2 wyroku. Sąd Okręgowy zasądził od M. D. i S. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. minimalne kwoty po 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

K.K.-W.